

Organisasjon for forskningsinstitutter
i regionene

Kommunal- og distriktsdepartementet
V/ Erling Sande, statsråd

Vår dato: 29.01.2024

Forslag til ordning for å mobilisere forskning og innovasjon i hele landet

Norge står overfor store omstillingsutfordringer. Klimautfordringene, demografiendringer og fraflytting fra distriktene, det geopolitiske bildet og næringslivets nødvendige omstilling betyr at vi må investere i forskning og utvikling (FoU). Næringslivet investerer for lite i FoU, relativt til andre nordiske land. Da må vi ha ordninger som bidrar til å mobilisere bedrifter til FoU-innsats i bredden av næringslivet og i alle regioner.

Det er i dag et behov for en ordning hvor små- og mellomstore virksomheter har mulighet til å initiere og samarbeide med forskningsmiljøer i små og mellomstore FoU-prosjekter. Dette vil være viktig for å styrke næringslivets tilgang til forskerkapasitet til alle landets regioner, og for å styrke bedriftenes investeringer i forskning. En slik ordning vil være en viktig døråpner for å styrke samarbeide mellom forskning og bedriftene, og vil lede til økt innovasjon, bedret konkurransekraft, omstilling og bærekraft.

Brandtzæg-utvalget utredet tiltak for å styrke distriktsnæringslivet i NOU 2020:12. De mente nasjonale ordninger ikke er tilstrekkelige for å omstille og videreutvikle næringslivet i hele landet. Utvalget tok derfor til orde for å trappe opp den regionale innsatsen for å få næringslivet i distriktene til å bruke mer forskningsbasert kunnskap i egen utvikling, gjennom samarbeid med forskningsmiljøer. Dette mener vi det er mer behov for.

Det eksisterer i dag en ordning, FORREGION, som gir bedrifter med liten eller ingen erfaring med forskning støtte til små forprosjekter for å teste ut samarbeid med forskningsmiljøer. Dersom forprosjektet er vellykket, er imidlertid neste "trinn" p.t. hovedprosjekt med støtte fra Forskningsrådet, hvor minste søknadssum er 2 millioner kroner årlig. For å utløse 2 millioner i støtte, kreves om lag 2 millioner i egenfinansiering, og det er hard konkurranse om midlene. Mange bedrifter har imidlertid ikke behov for så store forskningsprosjekter for å løse sine FoU-utfordringer, noen har heller ikke tilstrekkelig

egenfinansiering, og pr. nå “mangler” en ordning som kan gi støtte fra 500 000 kr opp til 2-2,5 millioner kr. pr. prosjekt. Vi mener en slik ordning vil være gunstig for næringslivet, da den muliggjør en større fleksibilitet og tilpasning til bedriftenes behov.

Vi foreslår en utvidelse og styrking av dagens FORREGION, FORREGION trinn 2, med 250 millioner kr., hvor grensene settes på prosjekter fra minimum 500 000 (kvalifiseringsstøtte) og fra minimum 1 000 000 millioner kr. og oppover (hovedprosjekter).

Målet med ordningen må være å styrke regionenes evne til omstilling og innovasjon gjennom å mobilisere til økt FoU-innsats. Ordningen skal finansiere prosjekter basert på kvalitet, bidra til å ta forskning i bruk i bedriftene, og stimulere til tettere samarbeid med forskningsorganisasjoner, næringsliv og offentlig sektor. Den skal bidra til økt konkurransedyktighet og omstilling i norsk næringsliv i hele landet, gjennom å stimulere til mer forskningsstøttet innovasjon i bedriftene. Dette vil også bidra til å skape nye jobber.

Innføring av en slik ordning gjennom FORREGION har flere begrunnelser:

- **Effektivitet.** Gjennom å bruke erfaringene fra prosjektstøtte til forskning utviklet for regionale formål, vil midlene kanaliseres på en effektiv måte. Gjennom en utvidelse av FORREGION vil regionene lettere kunne se helheten i virkemiddelbruken.
- **Regional forankring.** Regionene har ulike behov for FoU-intensitet og konsentrasjon, og satsingsområdene må tilpasses regionale behov. Ved å utvide FORREGION vil man effektivt bidra til å forankre regionale kunnskapsbehov i velfungerende instrumenter, og mobilisere bedriftene til FoU-aktivitet. Dette kan også bidra til å «fylle gapet» mellom det regionale nivået og nasjonale virkemidler.
- **Oppnå gevinster.** Regjeringen har et uttalt mål om å øke næringslivets FoU-andel til to prosent av brutto nasjonalprodukt. Skal dette målet være mulig å nå, må en større bredde av næringslivet insentiveres til økt FoU-aktivitet. Ordningen vil bidra til å utvikle FoU-intensive bedrifter i hele landet.
- **Det er lønnsomt.** Samarbeid mellom forskningsorganisasjoner og bedriftene er lønnsomt. Evalueringer viser at samarbeid med teknisk-industrielle institutter har resultert i økt

verdiskaping med 10 mrd. kroner over en 10-årsperiode¹. Et annet eksempel viser at effekten av 4 milliarder kroner i energiforskningen har gitt 16 mrd. realisert i Norge².

- **Et mer helhetlig virkemiddelapparat.** Ordningen vil bidra til et mer helhetlig virkemiddelapparat, ved å tette et hull mellom eksisterende virkemiddelapparat.

Vi håper regjeringen er enige med våre vurderinger i saken, og vi oppfordrer sterkt regjeringen til så snart som mulig å starte arbeidet med å styrke distriktsnæringslivets tilgang på forskningsbasert kunnskap.

Med vennlig hilsen,

Nils-Ola Widme,
Næringspolitisk direktør
Abelia

Agnes Landstad,
Daglig leder
**Forskningsinstituttene
fellesarena**

Trine Ellingsen,
Daglig leder
**Foreningen for
innovasjonsselskaper**

Anne Karin Hamre,
Styreleder
**Organisasjonen for
forskningssinstitutter i
regionene**

Lena Nymo Helli,
CEO
Norway Health tech

Kristian Voksøy Steinsvik,
Administrerende direktør
SINTEF Ålesund

¹ <https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/1254016751255.pdf>

² <https://www.energi21.no/siteassets/2018-12-12-impello-menon-energiforskning-gir-verdiskaping.pdf>
Næringslivets Hus, Middelthunsgate 27, N-0369 Oslo / PB 5490 Majorstuen, N-0305 Oslo
Tel.: +47 23 08 80 70 / Org.nr.: 983 489 060 / post@abelia.no / www.abelia.no